

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
DISRABLE CHARACTERISTICS OF SCHOOL AMINSTRATORS
IN SCHOOLS UNDER SURAT THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กัมภีรพรรณ จันทร์แก้ว *

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิระยุทธ ชาดะกาญจน์ **

รองศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา เลิศไกร ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 (2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การบริหารงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าเอฟ (F-test) ค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อยู่ในระดับมากโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุด คือ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ ตามลำดับ

* นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

** ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

*** กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีราชบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศและวุฒิการศึกษา ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนด้านประสบการณ์การบริหารงานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ABSTRACT

The objectives of this research were : (1) to study characteristics of the administrators in schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2 ; (2) to compare the characteristics of the school administrators in schools under Surat Thani Primary Educational Service Area office 2, classified by sex, education and work experince.

The samples consisted of 132 administrators. The instrument used to collect data were rating scale questionnaires. The data were analyzed with percentage, mean, standard deviation, F-test and t-test

The finding were as follows:

1. The disirable characteristics of school administrators in schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2, as a whole was at a high level. When considered in each aspect, they ranked from the highest to the lowest as follows the aspect of moral and ethic, the aspect of human relations, the aspect of leadership, the aspect of personality, the aspect of knowledge and capability.

2. The disirable characteristics of school Administrators in schools under Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2 classified by sex and education were not difference, and work experince was significantly difference at the 0.01 level.

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนามนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในโลกยุคปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพและเป็นกำลังที่ใช้ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้าน ดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ที่ได้พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียน ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 ความว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความเจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้ตลอด”

ดังนั้น การจะเป็นคนที่มีคุณภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์นั้น บุคคลนั้นๆ จะต้องมีความรู้ความสามารถ มีความรู้และมีประสบการณ์ มีทักษะทางด้านเทคโนโลยีเพื่อใช้ประโยชน์ในทางการศึกษาการบริหารจัดการเพื่อให้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและรวดเร็วทันเหตุการณ์ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานผู้บริหารการศึกษาของคุรุสภา พุทธศักราช 2540 ที่คุรุสภาได้จัดทำขึ้นโดยยึดถือแนวคิดและความเชื่อที่ว่าผู้บริหารการศึกษาเป็น “ผู้จัดการ” ทางการศึกษาเพื่อให้ครูและบุคลากรอื่นๆ ดำเนินการพัฒนาคเด็กและเยาวชน ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและตามความคาดหวังของสังคม คุรุ

สภามุ่งหวังที่จะให้ผู้บริหารการศึกษาใช้เกณฑ์มาตรฐานนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของคน ของผู้ร่วมงานและของผู้ได้บังคับบัญชา ซึ่งจะส่งผลดีต่อการพัฒนางานการศึกษาทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้บริหาร ครูและนักเรียนอย่างเป็นรูปธรรม (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2540, 3) สอดคล้องกันกับ ชีระ บุญเจริญ (2545, 11) กล่าวว่า “การบริหารกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับสาธารณะในยุคโลกาภิวัตน์มีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะทำให้ธุรกิจต่างๆ เหล่านั้นดำเนินการไปได้ด้วยดีและบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้” เพราะการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกประเทศทั่วโลก ในด้านการจัดการศึกษาที่ไม่มีเว้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ จึงจะทำให้การบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์” แต่ในขณะเดียวกัน ยังพบปัญหาในด้านการบริหารจัดการศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเผชิญกับบทบาทหน้าที่ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบที่ซับซ้อนแปลกใหม่ และมีความท้าทายต่อการบริหารงาน การบริหารบุคคล ตลอดจนการบริหารการเปลี่ยนแปลงอย่างมีศิลป์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพบรรลุประสิทธิผลในการบริหารโรงเรียนให้ก้าวหน้าต่อไป สามารถจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน และในขณะเดียวกันก็สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติในที่สุด (มณฑนา อินทสมิต, 2546, 3)

ผู้บริหารสถานศึกษาหลายคน ประสบปัญหาในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา เช่น ผู้บริหารสถานศึกษาไม่จัดระบบหรือแบบแผนในการปฏิบัติงาน ขาดมนุษยสัมพันธ์อันดี ขาดความยุติธรรม มีความเสียหายในเรื่องการเงิน ทอดทิ้งโรงเรียนอยู่เสมอ มีความประพฤติดีเลื่อมเสียในทางชั่ววอก เล่นการพนัน กระทั่งมีหนี้สินล้นพ้นตัว ขาดการพัฒนาตนเองในด้านความรู้วิชาการใหม่ๆ ขาดความเอาใจใส่ใกล้ชิดครูและนักเรียน เป็นต้น ซึ่งเป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนั้น การบริหารจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวในการบริหารงานนั้นขึ้นอยู่กับ “คุณลักษณะของผู้บริหาร” เป็นประการสำคัญ ถ้าผู้บริหารมีคุณสมบัติเหมาะสม และปฏิบัติตนได้ถูกต้องตามหลักทฤษฎีการบริหารที่ดีแล้ว จะได้รับความร่วมมือจากผู้ร่วมงานซึ่งเป็น ผู้ได้บังคับบัญชา และชุมชน โดยได้ทั้งงานและน้ำใจ การบริหารก็จะประสบผลสำเร็จ (อนุชิต วรรณสุทธิ, 2546, 2)

ด้วยปัญหาในการบริหารจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มี “คุณลักษณะ” ที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้น จึงจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารงานและพัฒนาการศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2” โดยอาศัยแนวคิดตามสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, 4-5) ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลิกภาพ 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 3) ด้านความรู้ความสามารถ 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 5) ด้านความเป็นผู้นำ โดยมีความคาดหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้เพื่อการวางแผนพัฒนาผู้บริหารใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่จะสามารถทำให้การบริหารงานบรรลุผลสำเร็จตามต้องการและเป็นแนวทางการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ที่จะบริหารงานของโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 บรรลุจุดหมายของการจัดการศึกษาที่ส่งผลให้เกิดการพัฒนาให้มีความสามารถเต็มตามศักยภาพและพัฒนาหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลบรรลุผลสำเร็จตามเป้าประสงค์ของกระทรวงศึกษาธิการและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ทุกประการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การบริหารงาน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542, 4-5) ใน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. ด้านความรู้ความสามารถ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ด้านความเป็นผู้นำ

ตัวแปรต้น

1. เพศ
 - ชาย
 - หญิง
2. วุฒิการศึกษา
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประสบการณ์การบริหาร
 - น้อยกว่า 5 ปี
 - 5-10 ปี
 - มากกว่า 10 ปี

ตัวแปรตาม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษา

1. ด้านบุคลิกภาพ
2. ด้านคุณธรรมจริยธรรม
3. ด้านความรู้ความสามารถ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์
5. ด้านความเป็นผู้นำ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 196 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำนวน 132 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2543, 109 อ้างอิงจาก Krejcie & Morgan, 1970, 608) และเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลากโดยไม่ใส่คืนเพื่อกำหนดรายชื่อสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทปลายปิดมีลักษณะเป็นเลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ วุฒิต่างทางการศึกษา และประสบการณ์ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม

เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ โดยแยกคำถามเป็น 5 ด้าน คือ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านความเป็นผู้นำ รวมข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ ขอหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างการวิจัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามจำนวน 132 ฉบับ พร้อมสำเนาหนังสือขออนุญาต จัดส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ให้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 และรับแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ลงทะเบียน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 4 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนและเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัย

รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมาทุกฉบับ แล้วดำเนินการจัดกระทำข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

4.การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มประชากร จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การบริหารงาน

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามเพศและวุฒิการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์แบบค่าที (t-test)

4.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การบริหารงาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างจะทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการวิจัย

1.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย 4.38 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก

2.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศ และวุฒิการศึกษา โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการบริหารงานมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมทั้ง 5 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ กัลยาณี ปานงาม (2553) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ตามทฤษฎีของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระแก้ว พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ และคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ อยู่ในระดับมากทุกด้านและสอดคล้องกับการวิจัยของ วราภรณ์ คำรงวัฒนกุล (2550) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณธรรมจริยธรรม ในระดับมากที่สุด เพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรม คือ มีการประพฤติปฏิบัติตนในการรักษาวินัย มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต มีความเมตตา กรุณา ไม่ดื่มสุรา สารเสพติด และอบายมุขทุกประเภท และการไม่ประพฤติตนล่วงละเมิดต่อศีลธรรมอันดีงาม

ของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นคนดีมีคุณธรรม เป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาสังคมและผู้ที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จ

2.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีราชบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามเพศมีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันได้มีการจัดประชุมอบรม สัมมนา ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจัดโดยภาครัฐหรือภาคเอกชน จะมีการจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งเพศชาย และเพศหญิง นอกจากนั้นแล้ว การศึกษาดูงาน และการศึกษาหาความรู้จากองค์ความรู้ต่างๆ ทั้งทางเพศชายและเพศหญิงก็ทำได้เท่าเทียมกัน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีราชบุรี เขต 2 ทั้งเพศชาย และเพศหญิง มีประสบการณ์และความคิดเห็นมุมมองต่างๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ กิตติ บรรณโสภี (2546) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์กลุ่มภาคใต้สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษากรมอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่าการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัย

อาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูอาจารย์กลุ่มภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษามีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าปัจจุบันการจัดประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานจะจัดร่วมกัน โดยไม่กำหนดว่าจะจบการศึกษา ระดับใด และจากการศึกษาจากองค์ความรู้ต่างๆ ก็ทำให้เท่าเทียมกันจึงทำให้ผู้ที่มีการศึกษาปริญญาตรี และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น ประสิทธิภาพ และมุมมองต่างๆ เกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ อุทัย (2549) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าครูและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4.คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เมื่อจำแนกตามประสิทธิภาพการบริหารงาน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพการบริหารต่างกัน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า ความแตกต่างของประสิทธิภาพจะก่อให้เกิดความแตกต่างในการบริหารสถานศึกษา และเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาและปฏิรูปการศึกษาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหลักสูตรการสอน เทคโนโลยี การศึกษาและระบบการบริหารจัดการ ทำให้ผู้บริหารต้องศึกษาและพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำองค์การสู่จุดหมาย ซึ่งเมื่อจะดำเนินการเปลี่ยนแปลงใดๆก็ตามในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเพื่อนำองค์กรสู่ความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรุฬห์ แสงทอง (2544) ได้ศึกษาคุณลักษณะที่เป็นจริงและที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะพงนอก ตามทฤษฎีของครูผู้สอนโรงเรียนวัดตะพงนอก พบว่าครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพการทำงานน้อย มีทฤษฎีต่อคุณลักษณะที่เป็นจริงของผู้บริหารโรงเรียนดีกว่าครูผู้สอนที่มีประสิทธิภาพในการทำงานมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.ผู้บริหารการศึกษาระดับเขตควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์

2. ควรที่จะนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในหลักสูตรการอบรมผู้ที่สอบดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเชิงบริหาร

1.ควรมีการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 2 ในคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถให้มากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องวิธีการบริหารที่ชาญฉลาดเพื่อที่จะเพิ่มระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

2. ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลในการอบรมสัมมนาผู้บริหารเพื่อเป็นการรับทราบและวิเคราะห์ปัญหาต่างๆที่ส่งผลกระทบต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการอบรม สัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากความแตกต่างในด้านเพศและวุฒิการศึกษา ไม่ส่งผลถึงความแตกต่างทางการบริหาร แต่ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจใหม่ ๆ ที่ได้รับเมื่อเป็นผู้บริหารแล้ว

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1.ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของบุคลากรอื่นๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ครูและผู้นำชุมชน

2.ควรศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยศึกษากับประชากรกลุ่มโรงเรียนในสังกัดอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อจะได้พัฒนาผู้บริหารให้มีศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ.(2542) .พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.

กรุงเทพมหานคร: อรุณกาลาพริ้ว.

กิตติ บรรณ โสภณัฐ. (2546). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูอาจารย์กลุ่มภาคใต้ สังกัดกองวิทยาลัยกรม อาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.

กัลยาณี ปานงาม.(2553). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารตามทรรศนะของครู สังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระแก้ว. งาน นิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2553.

ธีระ หมวดจันทร์. (2544). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหา บัณฑิต สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช.

พิทักษ์ อุทัยพย์. (2549). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของครู และผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ นครศรีธรรมราช.

มลิวัดย์ สมศักดิ์.(2548). วิทยาการวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

มณฑนา อินทสมบัติ.(2546).การพัฒนารูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยที่ส่งผล ต่อความท้าทายในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.วิทยานิพนธ์ปริญญาคุยฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วราภรณ์ ดำรงวัฒนกุล. (2550). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. ปริญญาานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

วิรุฬ แสงทอง. (2544). คุณลักษณะที่เป็นจริงและพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนวัดตะพงนอก ตามทัศนะของครูผู้สอนโรงเรียนวัดตะพงนอก. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

